

KECSKEMÉTI LAPOK

Közzétételi díj: Egész évre 5 frt., fél évre 2 frt. 50 kr., negyed évre 1 frt. 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Árteremtények jutányosan számítanak. — Nyilvánt. közlemény soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beigatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Mejelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V. Klapka-útea 162.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III. Jókai-útea 186. Telefon sz. 81. hová az előfizetések, hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

A város általános szabályozása.

II.

A város-rendező nagybizottság folyó hó 22-én a piactér szabályozási vonalának megállapításával foglalkozott s egyszersmind rendezte a piactérbe torkoló utcák belső részének vonalait is.

Megállapítottatott, hogy az új szabályozási vonal az egyik oldalon a központi takarékpénztártól a róm. kath. plébániának templom-útcai sarkához húzott egyes vonal lesz, a szemben fekvő oldalon pedig a ref. egyház bazárépületének sarkától (Adler-féle vaskereskedés sarka) a barátok templomának piactér felőli első sarkához hozott egyenes.

A Főiskola-tér egész a Nagy-csongrádi-útea sarkalatáig 30 m. szélességben szabályoztatott oly formán, hogy a ref. kollégium és bérépületének jelenlegi vonalához 30 m. szélességben párhuzamosan a tulsó oldal vonala is megállapítottatott.

A mérnöki hivatal tervezete szerint a ref. templom és az azt környező bazár-épületek elbontandók volnának s helyökön árúter létesítenék, miáltal a kilátás a városi székházra, úgy a piactérről, mint a Nagy-temető-útea helyén létesítendő Sugár-útról szabadabb válnék s egyszersmind az árúvásár-tér nagyobbítása és szabályossá tétele által a kereskedelmi igények is kielégítenének.

A ref. templom helyét oly nagyságban, minő a róm. kath. nagytemplom, — a tervezet a Főiskola-tér és Aradi-útea között kisajátítandó házak helyére oly formán határozza meg, hogy az főhomlokzatával a központi takarékpénztár felé nézve s oldalvonala a főiskolatér szabályozási vonalával esnek össze.

Az új templom Főiskola-tér felőli első sarka az Adler-féle kereskedés sarkával korrespondálna s a templom főhomlokzatának vonala a szabályozott Aradi-útczára vont merőleges vonal lenne.

A templom szabadon állónak gondolatott s épen azért úgy a hátsó, mint az Aradi-útea felőli oldala mellé egy-egy 10-00 m. széles útea tervezetett.

E két új útea, továbbá az Aradi-útea és piactér által határolt területen oly épületek számára volna hely, melyekben alul üzlethelyiségek (a ref. templom körül levő jelenlegi bazárak helyett), emeletén pedig lakások lennének.

Az itt elmondottakból az látszik, hogy a Főiskola-tér és Aradi-útea között fekvő házcsoport egy részének kisajátítását a mérnöki tervezet is szükségesnek tartotta, a bizottság azonban Nagy Lajos biz. tag indítványára tovább ment s kimondta, hogy a Tatay-tér és Csongrádi-nagy-útea újonnan megállapított sarkától a Rövid-útea sarkáig húzott egyenesig minden ház kisajátítása javasoltassék s ezek helyén, ha idővel lebontatnak, egy

tér létesítenék, mely a jövő szükségletei szerint lesz felhasználható.

Az Aradi-útea szabályozási vonala úgy állapítottatott meg, hogy a Beretvásféle ház homlokzatvonalára nyert meghosszabbítás a szabályozott Vörösmarty-útczáig, mi által az V. tized 139—144. sz. házához a jelenlegi utcából területek esnének, azonban a 146—151. számú porták részben elmeszctnének.

A Nagy-csongrádi-útczának a Bóka-féle házcsoponton keresztül való kinyitása 21-00 szélességben megállapítottatott, mi által a VII. tized 75. és 76. sz., valamint az I. ső számú házához is tekintélyes nagyságú terjedékek csatoltatnának.

Fölmerült azon eszme is, hogy az Aradi-útea szabályozási vonalának megállapításánál a Beretvásféle ház előugró része a Kohári-útea vonalának megfelelőleg lemeszessék, hogy a Nagy-Körösi-útea és Kohári-útea összetorkolásánál jelenleg létező éles kanyarodó, mely a kocsiközlekedés szempontjából kényelmetlen, — megszüntetessék.

E tekintetben azonban megállapodás nem jött létre, hanem tekintettel azon körülményekre, hogy azon rész szabályozása, mely az Aradi-útea Főiskola-tér s a Vörösmarty- és Nagy-csongrádi-útcák belső része által határoltatik, — az előbb említett módon — talán *aránytalanul* költséges lenne, útasítottatott a főmérnök, hogy a szóban forgó részre vonatkozólag, — a mennyiben lehet-

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Neptun ajándéka.

— Írta: Henter Gyula. —

Ne tessék megijedni, nem az ósrégi mythologiáról, a klasszikus költők feneketlen mélységű titokzatos birodalmáról szól itt az ének, hanem egy igazi élő Neptunról, egy nagyhatalással lefolyt vízi-ünnepélyről mondok el egyet-mást, mely a montenegrói fekete hegyormoktól körülvevett vizkatlanban — Teodóban játszottott le.

A hadi-tengerészet nagyszabású gyakorlati kétféle hajókkal és kétféle időben lesznek megtartva; télen a vitorlás fahajók, mert a vitorlásoknak a téli szeles idő a kedvezőbb; nyáron pedig a modern alkotású pánczélos vas-hajók lesznek felszerelve s mint hogy az ilyen gyakorlatoknak tökéletesen harci színezetök és jellegök van, nem is mehetnek végbe egyebütt, mint saját vizeinken és számos, nagy ellentállást kifejtveni tudó erődtívekkel ellátott kikötőinkben. Tehát csakis az Adria keleti oldalán.

Mert ugyan mit szólnának hozzá, ha például egy ilyen 12—16 ellenséges kinézésű hadihajókból álló eskádra valamely külföldi vizen vagy kikötő előtt egyszerre csak hegmaticke elkezdéné puffogatni rettenetes ágyúit, lanszirozni veszedelmes torpedóit? Alig hi-

szem, hogy onnan — legyen bár az a legbékésebb természetű állam — tréfának vennék a dolgot és nagyhirtelenében elhinnék, hogy csak vaktöltéssel mókáznak.

Ily felszerelt eskádra gyakorlatai alkalmával van egyszersmind a különböző újtalományú ágyúk, azokon leendő praktikus módosítások, lövegek, löporok és egyéb gépezetek és öldöklő masinák kommissionális kipróbálása, a melyek ha beválnak (és rendszeren beválnak!) s rengeteg öszszegnek árán kikökökkel felszerelik a hajókat, untig elég egy évig, vagy a mig egy hőbortos ángliusz, vagy nagyszájú német előbújik egy még újabb találmánnyal.

Ezekről azonban majd máskor. Ezuttal csak bevezetésül hoztam fel, hogy egy ilyen pánczélos hajókból álló eskádra vesztgelt néhány év előtt Teodóban. Ezen helység nevént ugyan hiába keresnénk az „ország-kártyán”, mert ott bizony nem találánk meg! Lakosainak száma a legújabb összeírás szerint sem haladja meg a százat. Ezzel aztán azt hiszem, eleget mondtam megvilágítására annak, hogy egy lakatlan kikötő, melynek lakosai folytonos háborúskodásban élnek a hegyen túlról átránduló montenegrói néppel, de ritka kedvező fekvésénél fogva adandó alkalommal, komoly időben kiszámíthatatlan jó szolgálatot és előnyt lesz hivatva tenni pártvédő flottáknak.

Június elejétől folytak már az izzasztó drága gyakorlatok, az istriai szigetektől

lefelé végig az egész Adrián és a közbeeső Dalmát kikötő-városokban és már augusztus végét datálták, a mikorra leértünk az egész eskáddal Teodóba, mely különösen alkalmas az efféle víziesetű markirozására; de mert oly elhagyatott rész, nagyon is gyűlölt helyiség az inkább zajos várost kedvelő tengerészetnek. Ez úgyszólván délről Ausztria legvégső pontja, ahonnan lejjebb már csak egy világító torony jelzi birodalmunkat Buduanál, ott aztán már elejét veszi a kis, de annál vadabb Montenegró.

Néhány nap mulva az eskádra befutása után, a mely idő egy újabb csatarend előkészítésére szolgált inkább mintsem, pihenésre, jelentve lett, hogy Sterneck admirális egy rövidke szemlére fog jönni. (Azóta már ő is teljes nyugalomba — a sirba vonult.)

Szombati nap volt s mert már a hajnali órákban várták, nem is történt meg a szokásos „általános tisztogatás”, hanem csak úgy — állá bóna — leöblintették a hajókon a földzetet és a batteriet. Ezen előrelátás nem volt helyenkivüli, mert alighogy elhangzott a nyolcz órai ágyúlövés imához és zászló-felhúzáshoz, a mikor már feltűnt Punto d'ostro kanyarulatánál Castelnouvo felől a „Pelikan*-yacht három csillagos admirális zászlója, amire következett aztán lázas signál-váltás az eskádra hajóin; ugráltatták, sietteték a matrózokat; nagy az izgalom, az örületes lőtás-futás ilyenkor, mert hát nem kiesi

séges — egy kevesebb költséggel járót eltervet dolgozzon ki s terjeszse a bizottság elé.

A Budai-nagy-útca szélessége 16-00 m.-ben állapított meg a takarékpénztár s a lutheránus egyház által megadott vonal szerint.

Tekintettel arra, hogy ez az útca a kinyitandó Csongrádi-útca és Főiskolater folytatását képezi, — ily szélességre okvetlen szükség van annyival is inkább, mivel a Sétater-útcanak mindkét végén való kinyitása által az Ürgéstől kezdve egész a ref. temetőig egy a várost átszelő főforgalmi út keletkezik.

A Görögtemplom-útca, tekintettel annak meglehetősen nagy forgalmára, 12-00 méterre javasoltatott kiszélesített.

A Széchenyi-tér belső részének vonalát úgy állapították meg, hogy annak a piacztér felőli szélessége 62-00 m. és a Görögtemplom-útca sarkánál mért szélessége 35 m. legyen.

Ily megállapodás mellett elérhető lesz az, hogy a jelenlegi Kozma-féle háztömb helyén egy 48 m. hosszú, 34, illetve 22 m. széles belső park létesíthető még az esetben is, ha a környező házsorok mellett 2-5 m. széles járda, a parkot környezőleg 1-5 m. széles gyalogjáró és jobbról-balról 10—10 m. széles kocsút fog kihagyatni.

Egy ily belső park létesítése úgy közegészségi, mint szépészeti szempontból felette kívánatos és nagyon céltűzött és elhibázott dolog volna annak esetleges beépítése.

Kézen fekvő e helyen felemlíteni azt az eszmét is, hogy majd ha a színház háta mögött az új iskolák felépülnek s az az egész környék rendbe jő, nagyon czél szerű volna a jelenlegi kis parkokat, a zsidó piac hozzákapcsolása által egész a Tatay-térig, illetőleg Mezei-utczáig kibővíteni, utakkal ellátva megfelelőleg rendezni, szóval egy megfelelő

belső parkká átalakítani, hogy a közönség a város központjában is találhasson üdülést és szórakozást.

Azt a zsidó piacot úgy is el lehet másolni is férelni.

Ennyit a bizottság első üléséről.

Ks.

Színház.

(Shakspeare-est. — Operai előadások hajdan és most. — A „Traviata.”)

Rakodczay Pál ugyancsak megkedveltette itt a Shakspeare-előadásokat, — hétfőn 5 ikén, telt ház nézte a „Makrancos hölgy” fölelevenítését és pompásan mulatott.

A dühös Kata és a bohó Petrucció története igazi világirodalmi tréfa, mely nemzeteket és időszakokat járt végig. Letűnt nemzedék nyers humora ez, egy vaskos, verekedő, kötéldíszű nemzedéké, mely a házasságról és szerelemről sokkal kedvesebb tartózkodással gondolkodott, mint mi. Egy időben vigjátékká próbálták a színpadon finomítani ezt a hamisítatlan bohózatot; de a mostani előadók visszaállítják mind azt a nyersséget, rettenetes túlzást, a cselekvény valószínűtlenségét és ugrásait, a hogy az „old England” szerette. Tótágot áll minden belső és külső valószínűség s színészeink jól tették, hogy nem magyaráltak bele semmit.

Markovics Margit k. a. Katája csak egy veszekedő, perlekedő teremtes, a ki nem magyarázza rossz természetét fejlődését. Makrancos és Petrucció nyers, zabolázó módjára még dacosabb lesz, míg végre a cigányvér megszelidül benne s azzá a szerető, gyöngéd feleséggé változik, a ki más nőknek példaképül is szolgálhat. Ez alakítás becsületére vált a fiatal színésznőnek és méltán tapolták ki annyiszor.

Bagi Petrucciója jeles társa volt; parancsoló nyersségébe némi lovagias vonást vegyített s a főlényt hölgyével szemben erőteljes kifejezést juttat. Tapasztalt férfit játszott, kinek szíve azonban ideálisabb hajlamokra nem alkalmas. Sokszor kihívták.

Úgy halljuk, hogy a mű legközelebbi előadásán a Csiszér-pár játsza majd e két főszerepet.

A többi szereplők is ügyeskedtek: Breznai mint az öreg Baptista, Tóth Elek mint Lucentio, Csiszér mint Gremio, Győre mint Vincentio, Cs. Radó Rózsa és Bajnóczi Valéria a kisebb női szerepekben, Réthi mint urat játszó Tranio. Szathmári modoros elnyújtá Hortensio mondókat; Borbély pedig adós maradt a mókákkal Petrucció inasa szerepében, bár úgy tette volna mult pénteken is a „Brankovics”-ban.

Ez a siker arra indíthatná az igazgatót, hogy a Nemzeti Színházban imént fölújított Shakesperei „Sok hű-hő semmiért” előadására gondoljon. A Csiszér-pár pompás Benedeket és Beatrixet adna s a többi szerep is jól kiosztható.

*

Opera-előadás is volt a héten, már a harmadik dalmüvel ez évadban. Tanulási okáért ide jejezzük azt, a mit a kecskeméti operai estéről színészetünk multjából felkutatunk sikerült.

1833-ban, az akkor épült Király-féle színteremben (a mai gőzfürdő helyén a Vásáry-utcában) Éder, Kubai, és László társulata játszott először s az ő műsorukon találjuk „Béla futását, a Ruzitska zenéjével. Ez volna tehát az első dalmü előadás. Valami nagyot ne gondoljunk azonban felőle, mert megesezt még később is akárhányszor, hogy csak egy gitár, hegedű, — fuvola mellett daloláltak az operisták, — Déryné naplójából tudjuk, hogy meg voltak ám a nélkül is.

A 30-as évek végén s a 40-esek elején ilyenfajta operájuk volt Komlósy és Kilyényi különböző társulatainak is. Nem is adtak egész dalmüveket, csak egyes részleteket, a mire épen telt a személynézetből. Ez így volt még Kolozsvárott is, a vidék nem kívánt akkoriban tökéletes operai előadásokat. Csak zenés darabokat — és minél több operaszínelv adhatott elő egy társulat, annál tekintélyesebbnek tartották. Szerény operai műsorunk a nevezett társulatok révén Rossini „Tantréd”-jével, Mercadante „Elisa és Claudio”-jával, a Müller Adolf vig „Fekete asszony”-ával, Weber „Bűbájos vadász”-ával s a „Don Juan”-nal bővült úgy a hogy.

Egy opera-stagionéja még is volt Kecskemétnél!

1846. május 17-étől kilencz estén az erdélyi dalszínész-társaság csupa operát játszott. Gócs Ede és Egedy István szedtek

ám a „druck” meg a „fészi”-ha jön a fő-fő mindenható admirális.

Az eskádra — „Rudolf” nevű — hatalmas alkotású vezény-hajóról megszólaltak az ágyúk tiszteletlövésai tizenkilenczszor, amire a „Pelikán” megköszönésépen tizenhéttel felelt. Ezen közben megszólalt a tengerészbanda „Gott erhalte”-ja, a kürtösök „General marsch”-a és az összes hajók oldalfalain egymás mellett felállt matrózok egybehangzó „hurrah” kiáltásai, mely egyszersmind nemzetközi üdvözet is. Hasonló módon cserél köszöntést két idegen nemzetbeli hadihajó, ha nyílt tengeren nagy kikötőben egymással találkozik.

Van az ilyen zajos köszöntések kieserlése pillanatában valami emelkedett, megható vonás, melyet az ágyúdörgések, harsány vezényszavak, a sok száz vagy ezer ember üdvözlésére és a zene olvadékony hangjai közepett érez az ember.

„Ganze kraft” szelte széjjel a „Pelikán”-yacht aranyozott orra a sima kék öblöt s fokozatosan lassítva bekanyarodott a „Tegethoff” és „Stefanie” ütköző-pánczélosaink közé, hogy e két hajószoroson át érhesse közel a mólótól leborgonyzott bojóhoz, (sűrített léggel töltött vasgömb) amelyhez lekötöz-hessék, a mi így feleslegessé teszi a horgonyok ledobását.

Amint az eskádra-parancsnokság megismatolta, hogy Sterneek néhány bécsi ven-

déget hozott magával az arisztokrácia mindkét neméből teodói birtokának látogatására, azonnal intézkedés történt azoknak kellemesen leendő szórakoztatására. Ily rögtönzött mulatságok vagy játékok módozataiban a törzsiszt urak rendszerint nagyon találékonyság, sőt abban is bámulatos a praxisuk, hogy az ily ünnepségek szükségleteit miként szerezzék meg könnyűséggel.

Dunque este lett a tízes augusztusi nap lenyugtával gőzölt az egész hegykatlan; a sötétség gyorsan nyomta el a világságot. A hajók komor, fekete körvonalait is csak gyakorlott éles szem tudta volna elválasztani egyiket a másiktól, ha nem ragyogott volna a hajó pozícióját jelző árboz izzó szeme és a fődélzet alatti batteriek gümbölyű, világos ablakai. Egy-egy a szárazföld felől szolgálatban lévő valamely hajóra rohanó gőzbárka gyors tempóban forgó propellája csinált olykor elektromos széles vonalat a felkavart vízben s halk sziszegéssel keveredett ismét annak gyöngye a nyugalmas vízzel össze.

Oly rendkívüli volt e mély csend — hol pedig annyi veszedelmes hajó, annyi ezer ember volt együtt — hogy az ember önkénytelenül is minden pillanatban valami különös dolog kezdetét várta annál is inkább, mert körülbelül mindenki sejtette, hogy ma este valami meglepetés készül Sterneek admirálnak és a vele ide utazott bécsi vendégei tiszteletére. Nöde a várakozással nem is tette

türelmét senkinek sem próbára a reggel hirtelenében megalakult rendező-kar.

Alighogy teljesen besötétedett, a móló egész hosszában sűrűn kigyulladtak a mai este oda varázolt mécesek. Utánna pedig, mint a mennybolton a csillagok, lassú egymásutánban — azon a magas, tüskés bozonttal és leveletlen bokrokkal benőtt hegyoldalon — osillanak meg a lámpások fényei s amikor már ügýtészett, hogy no most már nem fog több felgyulladni s a tűzszemek — piros, fehér, piros — színei is megkülönböztethetők lettek, vált csak érthetővé e szokatlan és nem kevésbé nehéz kivitelű világítás értelme, mert a hegy-ormon óriási nagy három betűt ábrázoltak a tűzpontok ily módon:

B Z S

a mi becsületes dalmü nyelven annyit akart jelenteni:

Zsivió Barim Sterneek! (Éljen báró Sterneek!)

Az öböl délkeleti szegletében a hegynek egyik kiszögélő szikla-csúcsán lévő apácakolostor, körül négy sor színes lámpával ékeskedett s homlokzatán két nagyobb világító szövevények égett. Feljebb a meredek hegyoldalon dülledező templomot szintén kivilágították. Persze, hogy ily óriási fényűzést Teodó régen látott és még sokáig fog látni ismét. Egyébként diszkrétio alatt megmondhatom, hogy azokban a világító edényekben égő anyag

össze s hoztak Magyarországra jól összerakott ensemblet Kolozsvárról. Műsoruk: „Norma”, „Alvajáró”, „Beatrice di Tenda”, „Bellinó”, — „Bájtal”, „Belizár”, „Linda”, „Don Pasquale”, „Donizetti”, — „Sevillai borbély” Rossini-től. Persze, csak a kisebb operákat adhatták teljesen. Zenekar híján Gócs Ede zongorán kíserte az előadásokat, egykorú tudósítások szerint igen ügyesen.

1847. őszén Gócs Ede társulata, szintén adott elő operákat, a miről Komáromy Alajos veterán színművészünk is megemlékezett a Katona József-kör 1896—7-ki Évkönyvében. A fentebbieken kívül „Gemma di Vergy” és „Borgia Lucretia”, meg „Erkel”, „Hunyadi László”-ja állt műsorukon.

Nagy szünet következkezután s a 60-as években az operette-láz egész kiszorította a dalművet. 1873-ban K r e c s á n y i Ignác társulata, hogy a túlzott operett-kultusz mellett a magasabb stílus zenét is ápolni látszassék, elővette W e b e r „Büvös vadász”-át, de csuf kudarcot vallott.

Elvétve s az énekes személyzet ambícióját tanusítva kapunk aztán operai estéket: 1879-ben B é n y a i István társulatától Auber „Ürdög-részé”-t, tisztességes sikerrel. 1880 febr. havában H a n d t e l l k a operai növendék, (most dr. Kovács Pál jogakadémiai igazgató köztisztviselében álló neje) föléptével Auber „Kőműves és lakatos”-a főbb részeit — 1881-ben J a k a b Lajos társulatától Mailart „Villars dragonyosai”-t, — 1889. novemberében S á g h y Zsigmond társulatától „A büvös vadász”-t, januárban a „Trobador”-t, mind a kettőt szép sikerrel. P e s t i I h á s Lajos sok sazonja alatt 1893-ban a „Villars dragonyosai” volt az egyetlen u. n. operai est. R a k o d c z a y Pál a régi színházban 1895-ben Auber „Fekete dominó”-ját s az új színházban, 1896-ban a „Villars dragonyosai”-t, később K r e n t z e r „Granadai éji szállás”-t és végezetül Herold „Zampá”-ját mutatta be. Ezek már művésziú nívóval álltak és hosszas előkészület után vétektek csak elő.

C s ó k a Sándor társulata tavaly a „Trobador”-ral brillírozott, F. P e w n y Irén opera-énekesnő s a polgári dalkört úyerve megkíségtől. Az idén ismétlé a „Trobador”-t s azóta F l o t o w „Mártha”-ját és most Verdi „Traviata”-ját vette elő.

Tehát 65 esztendő alatt alig 30 dalmű s nem egészen 50 előadásban!!

A fentebb mondottakból kiviláglik, hogy nálunk az opera csak rendkívüli élvezetűl és legfőkébb arra termett vendégekkel számíthat érdeklődésre. Soká lesz még, a míg zeneiskolánk oly nagyszámú zenekedvelő közönséget nevelnek majd, mely havonként három operai előadáson is megtöltse a nézőteret. Kár tehát erőltetni az operát, mikor úgy is annyi fogyatkozás van a személyzetben. Ez egyenes kihívása a kritikának.

A „Traviata”, 7-én, üres ház előtt került színre bérlétszünetben. Szövege nem okoz nehézséget a közönségnek, mert Dumas „Kameliás hölgy”-éből van merítve. V e r d i operái közül ez is a magyar színpad állandó műsordarabja. Mert Violetta szerepe brillans drámai és koloratur-part, Alfred lírai tenor több hálás számmal, az öreg Germond pompás baritonrész: számaik a 2-ik és 4-ik felvonásban, a borsdal s az együttesek élénk ritmusa biztos hatásúak. Hanem mindegyikre operailag iskolázott szereplő kell.

T i b o r Lóri k. a. (Violetta) és N é m e t h János (Alfred) meg is felelnek e követelményeknek, hanem a kisasszony folytonos ingadozása és tremolója és tenoristánk gixere óva inthetnek őket erejük túlbelsőlésétől. A zenekar úgy játszott, mintha most tartaná az első próbát; B e t h l e n i (öreg Germond) egész este kereste a helyes hangot, de nem találta. Tapsolták azonban mind hármójukat. Ha már a „Traviata”-t elő kellett venni, hoztattak volna Germondnak Budapestről baritonistát. Ott vannak C s i s z é r Irén k. a., vagy C s u r g a y Adél k. a. igazi operaénekesnők, velük kellene vonzóvá tenni a bérlétszünetes operai estét. A bérlő úgy is tudja, hogy ha később az előadáshoz jut, az már jobban megy (példa reá a „Mártha”), minek sietne hát megváltani jegyét?

A J e f o l y t h é t e n kétszer, 3-án és 8-án, kaptuk még a „Gerolsteini nagyhercegnő”-t, a czimszerűen C s o n g o r i Mária k. a. kisasszonnyal, a kinek erejét azonban ez felülmulja. A többiek sem jeleskedtek annyira, hogy indokolt lett volna az operette ismétlése. Zene és ének egész este ingadozott.

4-én, vasárnap, negyedszer vonzott „A gésák” telt házat, pedig bérlétszünet volt. M o l l y P o g á n y Janka k. a. énekelte s tánczolta. Ő is, meg T i b o r Lóri k. a. ügyesen tanítják és vezetik a nehéz evolúciókat, minden előadáson. (Ib.)

Az ivás történetéből.

Homeros görög költő európai hősei több mint 80 évszázal ezelőtt gyakorlatból ismerék a bor erejét, haragjában Achilleus bortömlőnek is nevezi a trójai háború görög fővezérét Agamemnon. Azt beszéli a perzák-ról Herodotus, hogy szenvedélyes ivók voltak s akkor tárgyaltak legkomolyabb ügyeket, mikor már jó sokat ittak. Cyrus perzsa király ünnepélyes szemrehányást tesz nagyatyjának Astyagesnek a mértéktelenség miatt.

Nagy Sándor macedóniai király, ki atyjától Fülöpöt örökölte a horitálban való mértéktelenséget, Chares elbeszélése szerint indiai hadjáratában versenyivást is rendezett, melynél az első díj egy talentum (2600 frt) volt. E vetélykedésben 35-en ülhelyökben itták magokat agyon, a győztes ellenben, kinek Promachos volt a neve, 16¼ liter bor elfogyasztása után még 4 napig élt, vagy jobban mondva lélezett.

A bort vízzel mérsékelni Staphilos, Silenonak a fia kezdette, úgy lehet apja példáján okulva, — de szerencsése, hogy oly korán élt, mert koramárosaink rég elhalászták volna előre a föttaláló diosóséget. Az ókori izraeliták ezt nem tanulták el, mert profétáik ugyancsak korholták őket az ittasság bűne miatt.

Rómában elejente annyira nem volt szabad inniok a nőknek, hogy fölmentett Romulus király, a városalapító egy férfit, aki megölt a feleségét, mivelhogy bort ivott hordóból. De már Tarquinius Superbus király fia a feleségeket azon lepték meg egy ízben, hogy azok a szalmaözegegyes unalmat bír között való vidagozással törekedtek elűzni, osak Luoria font a szolgálóival versenyt. Ki is mondotta Seneca római bölcselő, hogy nem egyéb az ittasság, mint önkéntes örülség. (Ebrictas nil aliud, quam insaniam voluntaria est.)

A Nibelungen éneken Gunther király azzal menteteti gyöngeségét neje Brunhilde előtt, hogy a vacsoránál kisést többet ivott s ezért az asszonyt csak Siegfried birta kibékíteni. Olasz írók mondják, hogy a német királytól egyebek között azt is megkérdezték választói, igérie-e?, hogy lsten segedelmével amennyiben lehet józanon fog élni.

Egy mór fejedelem azt kérte halála óráján Allahól, hogy két dolgot adjon meg neki paradicsomában; azt, hogy ott is Xarab-al-malaki (malaga) és zelibi (sevillai) muskotály

ugyan hasonlított a halzsirhoz, de azuokak ott mára nem telik.

Eközben a hajók is egészen más képet nyújtottak. A kötelek, kémények, árboczok, ágyúk körvonalai, a hajók oldalai sok-sok száz apró izzólamptól ragyogtak; a projektorok vakító sugarai örült ugrándozással száguldottak egyik hajóról a másikra s nap-pali fénynyel özlönlötték el a cattarói hegy-szoros félelmetes vad szikláit.

Némely hajó árboczai között fent magasan ragyogott egy-egy művésziés kivitelű monogramm, korona vagy csillag mindmegannyi tanúbizonysága a modern technikának, mely az elektromos áramot az emberi szemek gyönyörűségére bámulatos ügyességgel tudja élvezetessé illusztrálni. De mindezeknél különlegesebb, nagyobb érdeket keltő valami készült az „Elisabeth” hajó azon oldalán, mely elfordulva a Pelikántól, onnan nem volt látható.

Egyszerre csak az összes hajók földélzeteiről röpiúlnak a rengeteg sok raketták ég-felé, pattogva, durrogva ugrálnak szét, megszámálhatlan csillagokká alakulva a levegőben s hosszú uszályban mint a meteor esnek a víz-felé. Majd felgyulladnak a hajókon per-czekig tartó bengál, vagy „lát-tűzek” (blick-feuer) a melyek bár mind a tengeri harcász-at egy-egy fontos, — hogy úgy mondjam — nélkülözhetetlen tényezői és lám milyen alkalmas a mulattatásokra is! E vakító tűz-tenger s a szemképrázat elmúltával tárult

elénk az est legsikerültebb része — Neptum és kísérete.

Tökéletes szélsénd volt a kikötőben a mi az egyetlen, mely még jobban tudja emelni az ily fajta vízi-játékot. Mintha csak a mon-dában élő igazi Neptun érezte volna, hogy neki e pillanatban személyesítője akadt s ezért csendesítette le hullámait. Még a part szélén lévő forrásvíz-szivattyú sem mozc-zant, mintha kívánsi lenne a történetekre s butálun bámult a vizre kifeszített óriási vitor-lás szárnyaival.

Sterneck és kísérete a „Pelikán” hátsó földéletén frissítő élveze mellett gyönyör-ködték e sok veszedelmessé válható úszó várak békés nyugalmában és meszerű fény-chaszában.

Röviden megkísértem lefesteni.

Egy gőzbárka vontat uszályban négy egymáshoz kötözött csolnakokból álló vonatot a „Pelikán” felé és ez eredetiségben páratlan látványt nyújtott. A vontató kis gőzös vitor-lás hajó módjára az alkalommal árboczozal, vitorlával, apró projektorokkal ellátva, zöld ágakkal, tengeri füvel parkettázva volt; míg az utána következő csolnakok hasonló módon lettek átváltoztatva. A gőzbárkában működő kis dinamó által fejlesztett és sodronyokon azokra átvezetett villamos áramtól illumi-nálva, virágokkal, tengerparti növényekkel, rezerve internációnális jelző zászlókkal fel-cziczomázva voltak. A szem nem bír betelni

látásával. Valóságos tűzvilági fényözönben úszott a csendes vizen ez a hirtelenében meg-fejthetlen csolnak-sor, de az egész képnek még inkább emelte hatását a belnévő myt-hológiai csoport. Az első volt a legpazarabbul dekorálva.

Egy kisebbszerű gondola-alakúvá átdol-gozott csolnak, hegyes, messze előre nyúló orral, hátulján másfél méter magasságban hal-farkként felkancsarodó részszel. Elején ha-talmas jelző alabárd élével előre s alatta egy piczi kis projektor vezető pólus-csillag-ként tündökölt. Közepén árbocz megdől t keresztárboczozal, hegyén pedig hosszú zászló (kommandó vimpel) lengetett az enyhe szellő. Az egész különös alkotmány irányítására pedig egy mult századi kormányrúd szolgált. A leghátsó rész vérpiros zászló-szövettel be-vont trón-alakú emelvényen állt mereven ő hatalmassága maga Neptun, a vizek kor-látlan hatalmú istensége. Hosszú fehér haja, bajusza s egész arcát befedő szakála derékig ért. Hatalmas palást fedte üles, izmos testét, melyből csak kar duzzadt karjai maradtak meztelenek két-két rézpercczel ékesítve. Jobb kezében három ágú halászvillát tart, bozontos zord fejét tizenhat ágú korona övezi. Lábainál hevernek a tritonok festői elhelyez-kedésben, mozdulatlanul. Ezeknek ruházatuk épen semmi. Teljesen meztelen testüket ten-geri és parti növényzetből font koszorúk ta-karják, azon részek pedig, mely a zöld füvek-

bort ihasson. Busbek Auger bécsi követ a törökvilágban így ír: Láttam Konstantinápolyban bizonyos éreget, ki az ivás előtt nagyot sikoltott. Kérdem, miért? Azt felelték, hogy arra a kiáltásra ijedjen meg a lélek a vagy takarodjék a testnek valamely szurdékába, vagy menjen ki, hogy a bünt észre ne vegye. (Molnár János: Magyar könyvesház 1883. I. 3.)

V. Sixtus pápa a borlevest szerette; bármennyit küzködtek is ellene orvosai, attól el nem állott. Manning bíboros ellenben, mint a mértékletességi egyesület tagja, nemcsak az asztalától tiltott el minden szeszes italt, de midőn halálos ágyán orvosai ő bort rendeltek neki, inkább meghalt, hogysem a tagsági tilalom ellen tegyen. De már azt írja Apa Mihály erdélyi fejedelemlről a krónika, hogy egy állóhelyében kevés volt neki elfogyasztani egy veder bort.

Bécsben 1691-ben, amint Czegei Vass György írja, az angol király rezidense szeptember 18-án vendégséget adott és nem egy oroszán alakú edényből $3\frac{1}{2}$ órától fogva $6\frac{1}{2}$ óráig folyt az ütézés a piros bor, melyet az emberek edényekben fogtak föl és ez a mulatság legalább is 2000 rajnai forintba került.

Rosenberg Vilmos cseh főúr lakodalmán, melyet Mária Anna badeni hercegnővel 1378 január 26. és február 1. között tartott, 1100 akó magyar, osztrák és rajnai bor, meg 903 hordó sör fogyott el. Volt Somogyban Kötésen lakodalmom régen, ahol elfogyott 20 akó bor, 1 akó pálinka, közel 45 liter jutott egy-egy vigadóra a borból, 2-2 decziliternél több a pálinkából.

1828-ban egy lengyel nemes azt írja, hogy úkajja lakodalmá 8 nap tartott s azon elfogyott 10 hordó bor, a dedajja mennyegzője 5 nap folyt 7 akó borból, a nagyajja 3 napos lakodalmán egy hordó bor fogyott; apja egy nap lakodalmaskodott és 100 palaczk bor ment el, az ő egy esti mennyegzőjén néhány üveg pezsgő szerepelt, a fiának egész csöndes lakodalmán pedig beelégedtek 12 eszéze theával.

Az első mértékletességi egyesületet Heszszeni Móricz tartománygróf alapította és minden tagot arra kötelezett, hogy részeg nem lesz, naponta 14 kanesó bórnl többet nem iszik. Kiszámította a statisztika, hogy megittak a németek 1887-ben 45 millió hektl. sört, 1891-ben 77-85 millió hektl. A német nép szaporodása ez idő alatt 43% volt, a sörfogyasztás emelkedése pedig 17-3%, úgy-

hogy ma minden csecsemőre 4 hektoliter jut évente. E mennyiség elfogyasztása kötelessége azonban, hogy a statisztika tekintélye ne esorboljon, teher gyanánt a szegény papák és mamák vállaira nehezedjen, — és azok nem is vonakodnak ki alóla.

Jaj annak a külföldinek, aki Xeres vagy Malaga pinczéibe menni merészel, embermódra onnan ugyan ki nem jön, mert nincsen olyan boros-gazda, aki szegyennek nem tartaná, ha a vendége józanul távozik. Sajátságos tünémeny, hogy Spanyolország rengeteg bort termel, híresek és nehezek azok, mégis feltűnően kevés a belföldiek között az ittas ember, — vagy nagyon ismerik a mértékét, vagy nagyon bírják az ivást.

Rossz világ az ivóka Nonvégiában, hol a halászat idején a vidéken szeszes italt mérni tilos; volt eset rá, hogy tilalom ellenére kocsmát nyitott néhány vállalkozó, de magok a halászok hányták szét a bódékat s a szeszt a tengerbe bocsátották. A gyáros vagy kereskedő 250 literen alul szeszt el nem adhat; minden községben a nagykorú lakosok férfiak és nők $\frac{2}{3}$ szótöbbséggel eltilthatják a pálinkaárulást, amely községben meg van engedve, ott csak részvényes társulat mérheti s a tiszta nyereségből csupán 5%-ot vehet ki, a többi az államé és a községé s azok jötekonyezélra kötelesek fordítani.

Igy részcsül támogatásban a kórház Krisztianban és Porsgrunndban. Csak a vasút-társaságok étkező termei fölött nem rendelkez szabadon az állam. Kocsmákban szombat esti 5 órától hétfő reggelig szeszes italt árulni nem szabad. Minden községben van az államtól támogatott mértékletességi egyesület; vagy 200,000 polgár fogadta meg, hogy szeszes italt nem iszik, nem készít, nem árusít, nem vesz. A szeszt magas beviteli vám terheli, a szeszgyárakat pedig magas adó és mivel a lapok hajlandók a részegeskedésre, a Finnlandba vitt pálinkát még külön adó is nyomja.

Furcsán hangzik, de tény, hogy Görögországban, a nemes borok hazájában nyáron ezetet isznak és pedig mint Henderson erősi, borhiány miatt. Konstantinápoly utczáin látni részeg görögöt, örményt, de zsidót oly önfelédett állapotban sohasem. Odesszában, Kiewben 50 rubel büntetést fizet, a ki részeg embert bántalmaz; a ki ittasan az utcán elesik, azt köteles a rendőrség a járdára fektetni, hogy nagyobb baja ne essen. A Ladoga tavon gyógyintézet áll az iszásokok meg-

javitása végett Walaam szigeten, hol a szerzetesek fülgyelete alatt semmiféle részegítő italhoz, alkoholhoz az oda küldött emberek hozzá nem juthatnak és több évi ott való tartózkodás állítólag alaposan gyógyít ki abból a bajból mindenkit.

Rosszul járt Faure francia köztársasági elnök cognacja, melyet pétervári látogatásakor Maximovics tábornoknak, az urali kozákok hetmanjának szánt ajándékol. Az egy üveg kitűnő francia cognac Odesszába hajón érkezett, ott a francia konzul vette át és adta vasútra. Ennyi figyelemről meghatóttan teljes katonai díszben vonult ki a hetman az értékes ajándék személyes átvételére a vasútállomáshoz és nagy lett a zavarodás, hogy a kis üveg üresen érkezett meg, kihörpítette útközben valaki. Az összes orosz vasúton ugyancsak keresték a tettest, de haszlatlan.

Konstantinápolyban a gazdagabb törökök estélyein vacsora után „gelszin” (rákezdhetjük) jelszóval indul meg az ivás. Raki (arak) annak az anyaga, a melyet az arab is egyedüli gondúzőnek nevez. Mikor neki melegszenek, végig gombolódnak a kaftánok, a fész vagy turbán a fejen félrebillen, a fölhevült arczokból a szemek lángot lövellnek, a beszéd feket vesztit s a nyugodt keleti ember szenvedélyes nápolyivá alakul át. Azt mondják a bor fejfájást okoz, de az irgalmas raki felejteti az élet bajait; abban igazok is van, mert a vele mértéken túl élő csakugyan hamar és alaposan letesz az élet bajairól, t. i. meghal. Közkedveltségének legizábjaka az, hogy a próféta nem sorolta a tilalmas italok közé, — no igen, mert nem hallotta a hírt sem a rizspálinkának.

Hakim kalifa (996—1020) annyira ellenzette Perzsiában a boritalt, hogy nemcsak azt de az aszalt vagy friss szőlő élvezetét is eltiltotta botbüntetés terhe alatt. Omar kalifa a borozókra a szerint, a mint kibírták, 40-től 80-ig menő botütést méretett, csupán a betegeknek engedte meg orvosságképp a használatát. És ma mégis Perzsiában esténként folyik a poharazás és minden hőrpintés után sós pisztáciát vagy mandolát rágnak a szomjúság ébredtartása végett. Az ivás czélja a mámor. A champagnei, bordeauxi, burgundi nem elég erős nekik; Shiraz, Iszfakán, Hamadan, Kazwin nehéz borait fogyasztják s mellette az arak sem vesztit keletőségét, kering közöttük kis poharakban s nekünk európaiaknak nincs fogalmunk róla, mennyit bír meg a perzsa, írja Brugsch pasa.

től látható, zöld színű festékekkel van befestve, még arcaikat sem kímélve.

A következő csolnakban a nyumphák, syrének, tündérek, habléányok serege csoportosult félmeztelenül, fátyol takarókkal fődve, mind kor és mesehűen maszkirozva.

A hajók méteres projektorainak ekszotikus fényétől kísérvé és minden oldalról erősen megvilágítva, valóban a mesebeli ősmithológiai Neptun megjelenését volt hajlandó hinni az ember, oly találó volt az egész színelakítás.

Valamennyien pedig a matröz-gárdából e czélra alkalmas apró és fiatal gyerekek voltak, a kik az ilyesmiket végtelen nagy szenvedélyvel űzik, mert tengeren költőivé alakult a legszárzabb lélek is. A nyumphák, tündérek és habléányok személyesítését szintén a matrözök kiválózott bajszatlanjai szép sima fehér arczoskaikkal (mert ilyenek is vannak . . .) tették lehetővé.

Az egész vízi menetet végre bezárta egy nagyobb csolnak, melyben már a naturalis matrözök rendes hófehér uniformisban ültek. Közöttük a banda foglalt helyet s a mint az egész vonat a gőzpropeller vontatásában a „Pelikán” fala alá ért, rázendítette a „hollá spacza kanim” talpraesett népszerű olasz dalt, a csolnakban lévő matrözöktől kísérvé.

Erre aztán Neptun, a halászállalval türent néma intésére két tritlon a vízbe vetette magát s a „Pelikánt” megkerülve, a hátsó

oldalra úszott, a hová már előbb titokban hoztak egy igen kiesiny kis gondolát, melynek külső és belső része csupa remek virág és élő tengeri fűvel volt kirakva, közepén pedig két gyönyörű habléány (matrözfiú) állt. A vízbe ugrott két trillon úszva maguk előtt tolták ezt a kis csolnakot Neptun gondolája alá, mintha a tenger mélységéből hozták volna fel azt hatalmas urok parancsára.

Most elhallgatott a zene, a dal; elcsendesült a gőzbárka zakatoló vízrajtó propellája s az egész menet vesztig maradt közel a „Pelikán” alatt. Neptun egy újabb intésére a két tritlon a „Pelikán” lépcsőzetéhez úszott a művészi eszen dekorált gondolával, melyből a két tündér kiszállt és Neptun ajándékait felvitték a fődélzetre. Főnt a lépcső elején már Storneck és vendégei feszült kíváncsisággal egybegyűlve vártak.

A tündérek egyike szótlánul átnyujtott egy pompásan díszített virágkosarat, mely azonkívül értékes kagyló példányokkal volt megrakva s az eskadra összes hajóitól egy-egy a hajók nevét feltüntető, aranyval áttört sapka-szalag volt a kagylók és virágok között szétszórva.

A másik tündért, — a ki Neptun nagy uradalmának élő ajándékát lett volna hivatva az admirálnak átnyujtani, — egy kis baleset érte. Ugyanis, a mint a lépcső legfelső fokára lépett s kezében tálcán egy remek példányú még élő halat a kegyelmes úr felé nyujtott,

valamikép a súlyos hal a tálcáról megcsúszott és a vízbe potygyant, a tündér-ifjú pedig ott maradt hülledezve Storneck előtt üres tányérjával és hol a hal után nézett, hol pedig az előtte álló nagy úrra bámult bambán.

Neptun csolnakjában levő egyik tritlon annyira elemében találta magát szerepének, másrészt pedig érezte dekoletált ruházatát, látva ezt, hirtelen a hal után ugrott, ha legalább a farkát csipethet meg, de biz az nem sikerült neki.

Sterneck megköszönte az ajándékot, a mire háromszor „hurrah” rázta meg a levegőt a Neptun kíséretében levő matrözök által. Rakették, görögütözké ragyogtak, pattogtak ismét; a zene, a kardal megzendült újólág és a kis gőzbárka óriási kanyarodással lassan elindult a „Pelikán” falaitól — haza — az „Elisabeth” hajóhoz, a hol a misztikus mythológiai csoport rövid idő múlva leszerelke lett. Ugy szintén az izzó lámpák ezrei is ki aludtak.

Az egész hecchez levét mégis az a kis ügyetlen tündér (cseh gyerek) itta meg leginkább, a ki a halat elugratta. Hajóparancsnoka — stande pede — rapportot állt felette és kivetkőztette tündéri mivoltából, nyakába szózott két nap „dunklit”, a hol csendes magányosságban, a hajó fenekén lévő sötét zárkában, hihetőleg nem igen válogatott kifakadásokkal kívánta Neptunt főkázódzó hullólével együtt az olympuszról a pokolba.

Századok multak el, hogy Hafiz, a bor és szerelem eme perzsa mester-dalnoka, szép ódát zengette, de elég Shirazban pár napot is tölteni s az ember kénytelen bevallani, írja Vámbéry, hogy a bort, szerelmet és dalt ma is csakúgy szeretik, mint 600 év előtt. Megidézi a perzsa közmondást, mely úgy hangzik, hogy „Iszfahban tudós, művész sok lehet; de táncost, dalnokot és ivót csak Shirazban lelhetez.” A mohamedán törvények minden szigorúsága mellett is mindenki hódol ott Bacchus atyának; a szegény napszamos, a kézműves, a hivatalnok, sőt maga a kegyes papság is, mielőtt az est beáll, poharat ragad és iszik éjfélig. A khatlari jó bor a főoka az általános mulató kedvnek. A perzsa dőzsölésekről bővebben ír „Keleti életrajzok 1876.” cz. munkája 111—116. lapjain.

Uj-Granada államban ma rengeteg pálinka fogy. A XIX. század elején az indiánok alig voltak fogyasztói, mert drága volt, mint az állam tulajdonát képező monopolium; de a szabadságharc idején rákapattak az indiánokat, hogy a köztársaság ügyei iránt őket kedvezőbbre hangolják, mert nem érdeklődött az indián a mozgalom iránt, a melyből neki haszon sem kinálkozott.

Disekedett nemrég Kentucky államban dr. Muncy, hogy 50 év óta naponta 20 pohárka wihokyt ivott s ez a 365,000 pohár 92,000 liter tesz. Az amerikai nyelv szinte érzéketlen; annak a legfinomabb rajnai bor csak olyan ízű, mint a csiger-lőre; az európai finom sört nem becsüli többre, mint a brooklyn pancost, mely kukoricából készült glykose, salicylsav és strychnin keverékkel. Csak az a követelése, hogy az ital jég hideg legyen. Étkhez után a pálinkamérőbe siet, hogy felhajthassa az obligát snapszot.

Kraszov tanár beszéli, hogy Texasban kölni vizet isznak; a mértékletességi egyletek miatt szegyenlenek kocsmába menni, hanem vesznek Eau de Cologne-t a feleségek számára és kiisszák olyan helyen, a hol azt hiszik, senki sem látja meg; teszik ezt az asszonyok is. Az urali kozákok szintén sok kölni vizet fogyasztanak; a madeirai borjegyzékben a kölni víz az ásványvizek között szerepel és egy üvegnek az ára 2—3 shilling.

Schoeder báró azt írja, hogy kaliforniai bányáiban megvoltak egyik alkalmazottjától a szesz italokat és az előbb ezet, utóbb Worcestershire-főltást, végül petroleumot kezdett inni. Főltant Gráczban egy huszárezrednek is, hogy fölöttébb sok petroleum fogy, utána járt a dolognak és rájött, hogy katonája éjjelenként mindig leitta a lámpák petroleumát.

Kiszámította egy angol statisztikus, hogy a földön évente összesen 17,600 millió liter sört fogyasztnak. Ebből milliókban:

Németország	5000	Ausztria-Magyarorsz.	1350
Britt királyság	4790	Belgium	1206
Egyesült államok	3002	Franciaország	840
A többi államok együtt 1412.			

Franciaország. 1895-ben 460,000 koresma volt, 1880-ban még 56,000, ma csupán Párisban van 27,000.

Az alkoholos ital fogyasztás fejenként literekben:

Olaszország	1.00	Ausztria	4.00
Spanyolország	2.00	Svédország	4.15
Portugália	2.10	Belgium	4.50
Bajorország	2.45	Hollandia	4.58
Württemberg	2.50	Franciaország	4.80
Anglia	2.50	Svájc	5.00
Finland	2.60	Magyarország	5.00
Oroszország	3.40	Németország	8.20
Baden	3.77	Dánia	8.85

Angliában 1896-ban 148,972,230 font sterling árú szesz-ital fogyott, 65 millióval több, mint 1895-ben.

A szesz-adó a különböző államokban hektoliterenként forintokban így áll:

Nagy-Britannia	234.0	Belgium	61.8
Hollandia	121.2	Svájc	43.2
Egyesült államok	119.2	Németország	42.6
Norvégia	108.0	Ausztria-Magyarorsz.	40.0
Oroszország	106.6	Spanyolország	38.4
Franciaország	75.6	Románia	24.0
Olaszország	67.8	Dánia	12.0
Svédország	67.2	Átlagvéve	77.4

„Ki a nőt, bort és dalt nem szerette,
Bolond volt s lesz egész életbe.”

Igy énekelt Don Juan, de Socrates úgy dupláz rá, hogy:

Ha a görög bort ismernéd
S feleséged volna tied
S hallanád a szőnyitását,
Fűzta versed elhalgatnád.

Hanusz István.

Meghívás.

Mindazokat, kik a Kecskeméti Nemzeti Szövetség megalakítása céljából a folyó hó 11-ikén délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó értekezletre meghívót bármi okból nem kaptak, ez úton van szerencsénk meghívni és kérni, hogy az értekezleten az egyesületbe való belépés céljából megjelenjen szíveskedjenek.

Kecskemét, 1898. évi december 5-én.

Kada Elek, sk.,
polgármester.

Bagi László, sk.,
főjegyző.

*

Tekintettel az alakuló egyesület működésére, melynek célja hazafias, kulturális, humanisztikus és közgazdasági tekintetben a legáldásosabb tevékenységet fejteni ki s a magyar nemzeti állam kiépítésére és megszilárdítására vonatkozó munka körül a politikai és hivatalos tényezők mellé az egész magyar társadalmat sorakoztatni, ugyanazért közönségünket ezen üdvös intézményre figyelemztetvén, a ma d. u. 3 órakor tartandó gyűlésre minél nagyobb számban leendő megjelenésére kérjük.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága f. hó 21-én tartja rendes havi közgyűlését, melynek főrendességét kölcsönöz az, hogy az összes törvényhatósági állandó bizottságok — választás útján — ezen a közgyűlésen fognak újraalkakítani. — A közgazdasági bizottság gyűlése másnap, 22-én lesz.

— **Póterettség vizsgálatok.** Francesics Norbert tankerületi főigazgató úr elnöklete mellett f. hó 9-én és 10-én póterettség vizsgálatok voltak még pedig 9-én a kegyesrendiek főgimnáziumában, 10-én az állami főreáliskolában. Ezen alkalommal az egész tankerület középiskoláiból Kecskemétre útasítottak a vizsgázók.

— **A villamos közúti vasút és a kecskeméti-lajosmizsei s kecskeméti-jáskerekegyházi h. é. villamos vasút közgazgatási bejárását a kereskedelemügyi miniszter úr a folyó hó 15., 16. és 17-én reggel 9 órára tűzte ki s összejöveteli helyül a városháza tanácstermét jelölte ki. Mint értesülünk, a miniszter már ezen leiratában érdekes nyilatkozatokat tesz, mennyiben kijelentni, hogy a közúti és a helyi-érdeki vasutat egymástól különállónak tekinti s elrendeli, hogy azok külön tárgyalassanak. Megjegyzni továbbá, hogy súlyt helyez a h. é. vasútnak a magyar államvasúttal leendő közvetlen összeköttetésére s azért a Mária várostól az alsó-pályávarig terjedő vonalrészt a helyi érdekű vasúttal együtt tárgyalatja. Mint értesülünk, a villamos vasút közgazgatási bejárására a kormány képviselőiben dr. Halász László miniszteri s. titkár, a közgazgatási bizottság részéről dr. Szeless József, Nagy Lajos és Vámos Béla r. főkapitány, továbbá a városi tanács képviselőiben Kada Elek polgármester, Szegedy György és Mézszáros József tanácsnokok vesznek részt.**

— **Házasságkötés.** F. hó 10-én kötött házasságot Kálmán Péter törvényszéki joggyakornok Jávornyf Mariska kasszonyval, Kiss Ferenc javadalmi ügyvezető kedves nevelt leányával.

— **A helybeli jogakadémia polgársága** által a f. évi december hó 3-án a Kaszinó-Egyesület helyiségében rendezett táncestély a közel multban tartott estélyeket messze fölülmulta minden tekintetben. Városunk legzebb leányainak megjelenése emelte annak fényét. Az estély emléke sokáig meg fog maradni az ott jelen voltak emlékében s a rendezőség büszke lehet az elért siker fölött s méltán megérdemelte az elismerést, melylyel már az estélyen elhalmozták. Az a zavartalan, természetes, pezsgő jó kedv, a minék ott a jelen voltak tanúi voltak emelte a mulatság kedélyes fesztelenségét. A jelen volt szép hölgyek a rendező bizottság örök hódolatát, a kötelességteljesítő rendezőség pedig a mamák és lányok elismerését érdemelték ki. Az estély sikerét különben fényesen bizonyítja az is, hogy az ott jelen voltak reggeli 6 óráig együtt maradtak.

— **A Rongyos-Egyesület,** a közs. iskola-szék támogatásával, decz. 8-án 167 szegény iskolás-gyereket részesített ruha-segélyben. Kiosztatott: 70 kabát, 68 nadrág, 69 szoknya, 68 rékli, 137 pár csizma, 68 kötő és 49 kendő. A kiosztott ruhaneműk értéke mintegy 700 forint.

— **A kecskeméti Katona József-kör** 1898. december 14-én, szerdán d. u. fél 5 órakor az ev. ref. főiskola tornacsarnokában nyilvános felolvasást tart, melyre a kör tagjait és a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor: 1. Megnyitói beszéd, tartja Kovács Antal, a kör titkára. 2. Czimbalom-szóló. Egyveleg Bánk-bánból, átirta Kún László, előadja Kádár Emma úrnő. 3. Róma, Páris, London. Felolvasás, tartja dr. Pázmány Zoltán rendes tag úr. 4. Serende, Hillmanntól, Tavasz ébredése, Bachtól. Előadják: Czimbalmos Kádár Emma, zongorán Veress Klára úrnők; hegedű Koller Ferencz, gordonkán Horváth György urak. 5. Énekel Csongory Mariska úrnő. Beléptidij nem tagok részére személyenkint 20 kr.

— **A katonai kórház** teljesen fölépített-vén, — mint már említettük is, — átadott a használatnak. Nem tartjuk azonban fölöslegesnek megemlíteni, a mérnöki hivatal a leszámolást fogantatosítottván, konstatálta, hogy a katonai kórház építése 86,708 frt 53 kr. költséggel tervezett s arra végeredményében 82,451 frt 26 kr. költöttet, így ez alkalommal 4257 frt 27 kr. takarított meg. A kórház használatáért a katonai kincstár 3869 frt 66 kr. évi díjat fizet, ami az építési költség 4.69%-ának felel meg. Ha a telek árát 2500 frtra veszszük, a tűzbiztosítás és fenntartási költségekre 250 forint számunk, akkor a kórház tiszta jövedelme 4.26% lesz.

— **Meghívó.** A helybeli Kaszinó-Egyesület ismét feljuttatni akarván azon már évek óta nélkülözött társas estélyeit, melyeken a kaszinói tagok családjai minden feszességűl menten kedélyesen töltötték el néhány órát, f. hó 31-én, tánczezel egybekötött „Sylvester”-estélyt rendez a kaszinó tagok és családjaik, valamint az azok által előre bejelentendő vendégek részére. Vacsora kezdete 7¹/₂ órakor. Belépti díj a férfiak részéről, 1 frt. — A rendezőség. — Ezen meghívó közlésével kapcsolatosan, örömmel adunk hírt azon értesülésünkről is hogy a kaszinó világi bizottsága társadalmi úton mindent elkövet arra nézve, hogy a hölgyek minél egyszerűbben, minden fényűzést mellőzve jelenjenek meg az estélyen, hogy ily módon a kaszinó-estélyek kedélyessége és családias jellege megővassék.

— **Hajtóvadászat** volt f. hó 8-án a Kecskeméthez tartozó Szikra-Alpár pusztán, még pedig a kedvező idő mellett nagy sikerrel, a mennyiben a megjelent 50 vadász egy hajtás és három körben összesen 390 nyulat ejtett. A vig társaságban ott voltak Vojnovics Sándor ny. altábornagy, Bessenyei Ferencz országyűlési képviselő, Hanskari J. hadbíró tábornok, Micskey hadbíró ezredes, Kovács Sebestény hadbíró alezredes, továbbá a helyi társadalom kiválóbb vadászai. A vadászatot este a Beretvás-szállodában, késő éjjelig tartó vadászlakoma követte.

— **Meghívás.** Mayerfi Zoltán úr, a Gazdakör helyiségeiben, folyó hó 11-ik napján, az-az vasárnap délután fél 3 órakor, a tragya-és műtrágyáról előadást tart, hova a Gazdakör, valamint a Gazdasági-Egyesület tagjai meghívottnak.

— **Nyilvános számadás.** Ő cs. és kir. felsége Erzsébet királyné emlékére adakoztak. Az I. II. és III. számú kimutatás szerint 964 frt 69 kr. I. számú gyűjtő-íven: Róm. kath. egyháztanács 5 frt. 22. számú gyűjtő-íven: Allami főreáliskola 14 frt 87 kr. 47. számú gyűjtő-íven: Keesketém-védeki Gazd. Egylet 27 frt. 52. számú gyűjtő-íven: Polgári kör 4 frt 50 kr. 59. számú gyűjtő-íven II. tizedbéli lakosok (Papp Lajos tizedes gyűjtése) 3 frt 80 kr. 62. számú gyűjtő-íven: IV. tizedbéli lakosok (Sütös János tizedes gyűjtése) 11 frt. 75. számú gyűjtő-íven: Városi tűzoltóság 4 frt 80 kr. 76. számú gyűjtő-íven: Tormássy István lovas-rendőr gyűjtése 3 frt 74 kr. 82. számú gyűjtő-íven: Ó. Kovács János lovas-rendőr gyűjtése 4 frt 50 kr. 84. számú gyűjtő-íven: Komjáthi János lovas-rendőr gyűjtése 11 frt 72 kr. 85. számú gyűjtő-íven: Vég. Menyhért lovas-rendőr gyűjtése 10 frt 60 kr. 86. számú gyűjtő-íven: Szinyai Imre íróda vezető gyűjtése 15 frt. Összesen: 1081 frt 22 kr.

— **Névváltoztatás.** Ő cs. és kir. felsége 1898. évi november hó 12-én kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedi méltóztatott, hogy Prikkel Ferenc és Gyula nevű kiskorú fiai családnevüket, magyar nemességük épségben tartása mellett „Réthey“-re változtatták. Igaz melegséggel üdvözöljük a magyarosításra érzéző nemes törekvést s megszívlelésre ajánljuk a többi kereskedő uraknak is.

— **Színházi heti-műsor.** Vasárnap, decz. hó 11-én, páratlan bérletszűnetben, II. Rákóczy Ferenc fogsága. — Hétfő, decz. 12-én, páros bérlet 18-ik számban, Tra vi a t a. — Kedd, decz. 13-án, páratlan bérlet 19-ik számban, Folt, a mely tisztit. (Csókáné-Almássy Julia első fellépte.) — Szerdán, decz. hó 14-én, páros bérlet 19-ik számban, Három Kázmér. — Csütörtökön, decz. hó 15-én, páratlan bérlet 20-ik számban, Fatinicza. — Pénteken, decz. hó 16-án, páros bérlet-szűnetben népelőadásul, felhelyárakkal, Repülő eszmadia. — Szombaton, decz. 17-én, páros bérlet 20-ik számban, Fauszt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli jogakadémia segélyegylete és olvasó-köre által által f. hó 3-án tartott táncestély anyagi sikerét a következő urak növelték felüljénésükkel: dr. Szeless József 10, Pocsu György, Vámos Béla 7—7, dr. Kovács Pál 4, Kada Elek, dr. Kiss János, Sárközy Pál 3—3, dr. Möricz Károly, dr. Pázmány Zoltán 2—2, Szegedy György, N. N., N. N. 1—1 koronával és N. N. 40 fillérel. Fogadják szíves adományukért ez úton is a rendezőség köszönetét.

— **A szikrai szőlő-telep kibővítése** végett mintegy 100 hold földnek planirozásával készülték már el a munkások, úgy hogy az ültetés a tavasszal minden fennakadás nélkül foganatosítható lesz. Ezen helyen említjük meg, hogy úgy a Szikrában létesítendő telepítés, mint az ott már kinn lakó s a nyáron át oda kivonuló lakosság kényelme ozéjából, a szikrai-telep rendezését előkészítő bizottság abban állapodott meg, hogy a szikrai tósbán egy nyitott fürdőt és ezzel kapcsolatban vendéglőt és táncztermet építtet. Erre vonatkozólag a mérnöki hivatal több alternatív tervet készített, a mely szerint ezen építkezések 4—5 ezer frtba kerülnek, a mi a vele járó haszon és a közönség kényelmében mindenesetre kellő kárpótlást nyújt.

— **Öngyilkosság.** Labancz Menyhért, Keesketém VI. t. Liliom-útsza 174. sz. a. 42 éves földbirtokos f. hó 8-án délután — valószínűleg életuntagságból — magát fölakasztotta s mire észrevették, kiszenvedett.

— **Pulykára fájt a foga.** Molnár Jánosné Széktó 3. sz. alatti lakos tejfőfától a piac-ról, e hó 6. napján délelőtt, míg ő a tejmé-ressel volt elfoglalva, egy pár pulykát ismeretlen tettes ellopott. A rendőrség a tettest még aznap Takács Julianna szokásos tolvaj

személyében elfogta, ki a lopást el is ismerte, a pulykát addigra eladta s ára egyrészt egy pálinkás butikban elitta.

— **Betörés.** Halasi István ballözsegi tan-nyáján levő kamrárt ismeretlen tettesek e hó 8-án viradóra kiásták s onnan 10 zsák rozso-eltlopok. A tetteseket a rendőrség keresi.

— **Kiszakítottok a méneshől.** Kotzbeby Pál kisbugaczi gulyás falkájából november hó 25. napján egy darab fűszót ismeretlen tettes ellopott. — Az üszöt és tettest a rendőrség keresi.

— **Furfangos tolvaj.** E hó 2. napján éjjel F. L. iparoshoz, kinek üzlete a Halasi-útezőn van, azzal állított be inasa Kapus Mihály, ki az üzletben szokott rendszeresen aludni, hogy az üzlet ajtaját feltörték. A megijedt iparos azonnal a rendőrségre futott segélyért, honnan Szűcs biztos nyomban a helyszínre ment s ott megállapította, hogy az üzletből csupán a segédnek Béres Istvánnak ládája hiányzik. A r. biztos a betörést jelentő s az üzletben aludni szokott Kapus Mihály viselkedését gyanúsának találván, először is őt vette kikérdezős alá, ki annyira összezavarodott a hozzá intézett kérdésekre, hogy beismerte, miszerint Béres István ládáját ő és társa Pulai István lopták el s az ajtót azért törték fel, hogy a rendőrséget félrevezessék. Kapus vallomása alapján Pulai István elfogtatván, a tett elkövetését ő is beismerte s az ellopott láda a Szentháromság-temető melletti árákban, hova azt a tett elkövetése után hurcolta ki a két jómadár, csak ugyan megis találtatott, de a ládában volt pénz csak részben került meg, mivel azt a szurkos-kezü inas akkora elitta. A furfangos tolvajok ügye a kir. ügyészséghez tétetett át.

CSARNOK.

Mikor a császárt el akarták fogni.*

Noszlopy Gáspárnak az a mindent kockáztató merész terve volt, hogy még ez évben 1852. június havában, egy lovas guerilla-csapatot szervezzen, melynek parancsnoka Szalkay Gergely őrnagy leendett volna. És első feladata az, hogy az ifjú Ferencz József fejedelem körútjában elfogja s biztos helyen fogva tartsa mindaddig, míg a tervezett királyi engedélyt, illetőleg fejedelmi parancsot ki nem erőszakolja.

Erre nézve össze is hívta a comitét, hogy azt megbeszéljék. De itt a vélemények el-ágaztak. Nem mindenben helyeseltük Noszlopy terveit.

Noszlopy mindenáron azt akarta, hogy az idő rövidsége miatt, ha nem is egy lovas ezred, de minden esteire egy század teljesen felszereltessek. Ember és lo ugyan nem hiányzott, de fegyver és pénz; e fölött nem rendelkezett ő maga sem. Miután nyunkat zaklatot, hogy szerezzünk tekintélyes embereket, a kik nevére a takarékpénztárból néhány ezer forint vétessék fel, avval a csalóka remény-nyel; hogy majdan a felszabadított Magyarország közjüvedelméből ez is más egyebekkel együtt ki fog kamatostól fizettetni. De bizony itt Keesketém nem találkoztott senki, a ki e veszeljes lépre merészelt volna szállni, pénz nélkül pedig mit sem tehetünk. Kardok és pisztolyokat ugyan tudtunk összeszedni néhányat, de ez mind keves arra, hogy kezd-nessük vele. Az idő pedig közelgett, melyen megkíséréndők lettünk volna nagyon is merész terveinket: Először is a királyi Felegyháza és Kistelek között elfogni. Másodszor pedig mindenütt, a hol katonaság vagy zsandárság van, azok lakhelyeiket éjjel megrohanni és ártalmatlanná tenni őket s mindennemű felszerelvényeiket birtokunkba venni, egyuttal a forradalmi zászlót kitűzni s fegyverre szólítani a népet. A mi szinte nem lett volna kivihetetlen az ekkori elkeseredett korszakban.

A polgárok által lakott várakra is szá-mított. Minthogy annak kivételére kerültek is vállalkozók, nemcsak a polgárok közül, de

a császári szolgálatban levő katonák közt is. Nem is esküdött hűséget senki másra, mint az alkotmány visszaszerzésére. Attól azonban el nem állt, hogy a nagy mű megkezdése tö-kéletesen felszerelt egyenruhás honvédek nél-kül meg ne kezdessék. Mert ugymond: ha a nép látja, hogy rendezett honvédséggel kezd-jük meg a harcot, véghetetlen vonzerővel csatlakozik hozzánk és oly módon a győzelem részinkről biztos leend.

Azon tőkepénzesek is ki voltal általa jelölve, a kiket majd jó szóval vagy erő-sszakkal fogunk kényszeríteni kincsek elő-adására. A ki önként teljesíti kívánságunkat, nyugtázzuk az ország rovására. De Keesketémén pénzhez jutnia nem sikerülvén, Czeglédre ment át, a hol szintén tekintélyes egyének voltak az ügynek megnyerő. Kül-önösen Bobory Károly róm. kath. lelkész és Szabó Károly ref. predikátor, ki nemcsak mint lelkész s hazáját rajongón szerető pol-gár, hanem gazdag ember hírében is állott. Ezeket akarta most Noszlopy elővenni, hogy bárhonnan is az ügy szentségére pénz terem-senek.

Bennök nem is csatlakozott, Szabó Ká-roly lelkész készséggel minden készletben lévő pénzt áldozni kész volt a haza oltá-rára s 4000 forintot ezüstben átszolgáltatót a legszükségesebbek beszerzésére. Ebből ne-hány száz forintot átszolgáltatót Gál Jó-zsefnek, hogy posztót vásároljon. Miután előbb megbeszéltek, hogy milyen is legyen az egyenruha, feljött Pestre s a szükséges mennyiséget bevásárolta: búzavirág kék posz-tót, veres vócz és hajtókára, szürkét a nad-rágokra pityke gombokat a dolmányra a Hunyadi huszárok által viselt egyenruhák mintájára,

Most tehát már volt pénz is, posztó is de az idő már annyira haladt, hogy a csá-szár körülutazásától már csak alig néhány nap választott el. Ekkorra a ruhák elkészít-etése csaknem lehetetlen volt. Sőt én hatá-rozottan ki is jelentettem azt, hogy ily rövid idő alatt azt nincs módunk teljesíteni. De Szalkay Gergely őrnagy épen az ellen-kezőt állította, sőt nekem határozottan ha-lálbüntetés terhe alatt kötelességem tette, hogy épen nekem kell arról gondoskodnom, hogy a kitűzött időre egy század lovasságra az egyenruhák készen legyenek. Nem fogunk fakarkodni, jó fizetés mellett találni fogunk ahhoz munkás kezeket. Hiában tettem ellen-vetéseket. Noszlopyval együtt hazaürülési bűnnek tekintették ellenkezésemet, végre engednem kellett, megkezdtem működésemet. Elosztottam a városban található minden megbízható szabómesternek a kelméket. Zabo-ly Károlynak pedig a kalapok és a sar-kanytus eszmiák elkészítése lett kötelessé-gévé téve. Ezekre nézve könnyebb volt mes-tereket találni, nem is kellett hozzá oly sok idő, mint a szabomunkához. A kalapokra Sélly József és sógora Herpaly Gábor, a eszmiákra Szabó Ferencz vállalkoztak, a kik a kitűzött időre el is készítették. De a za-bók egyáltalában képtelenek voltak megfelelni kötelességeiknek, csak is néhány öltözet a tiszték számára készíthetett el. Majd csak-nem a haját tépve mérgeben Noszlopy, hogy így felsült terével, de hiában, nem tehetünk róla. Lehetetlenséget nem hajthattunk végre a legnagyobb ügybuzgalommal mellett is. Az idő nagyon kevés volt.

Végre elérkezett az idő, hogy Ferencz József megkezdte a körutat az országban. Látszólagosan elég szívelyesen és pompával fogadtattott mindenütt. Diszes diadalivek alatt robobott el kocsija. Egy-két erőszakolt éljen is lehetett itt-ott hallani; mert habár a nép általában a szabadság után vágyakozott is, voltak azért számosan, a kik büző hivei voltak az ifjú fejedelemnek. Különösen a zsidók, szerbek és a tót nemzetségek, melyek itt Keesketémén nem kevés számmal valának.

Noszlopy, Kuthy Zsigmond, Szalkay Gergely, Zabolay és Gál József, az én házam-néztük a diszmenetet, mely Körös felől jött. Tehát békén utazott ő felsége, nem há-borgattattott meg senki által sem.

Néma szemléelői voltunk a néhány paraszt-suhanczból álló bandériumnak, mely irtóztató lármával porlepetten nyargalt a császár mellett.

* Ezen városunk több lakosára vonatkozó érdekes közleményt, melyet a „Függetlenség” egy régebbi szá-mából veszünk át, közérdekű voltánál fogva közöljük.

Noszlopyt az epe futotta el e látványra s mondá: Mily könnyű lett volna ily fedezet mellett céljainkat végrehajtani.

A zsandárok füleibe eljutott a reakció névze megrendítő hír, hogy forradalom készül. Még nem tudták ugyan, mely napon fog az kitörni; de Kecskeméten a legnagyobb mértékben mozognak. Itt tartózkodik a forradalmi vezér is, bár azt sem tudták megmondani, hogy kiesoda vagy hol tartózkodik.

Nem volt csoda, ha hirtelen elterjedt a forradalomra készülési híre. Naponta merészebben beszéltek róla, sőt az itt-ott mutogatott Kossuth neve alatt kibocsátott hamis proklamációk is, melyekből a zsandárok kezei közé is jutott, rendkívül dühössé és vigyázóvá tette őket. Minden idegben gerilla-vezért vélték rejteködni. Valami módon Noszlopyt itt tartózkodását is gyanították. Vagy talán valaki által elárulva, valósággal is tudják, hogy hol és kinél tartózkodik.

Egy kora hajnalban meg is szállták Gál József házat, ki szerencséjére éppen akkor is Pesten tartózkodott posztó-bevásárlás végett. Egy szakasz vadász és néhány zsandár, egy tiszt és egy városi tanácsos Keresztes Endrével küldetett ki a gyanus egyén elfogatására. Gálék háza falkerítéssel volt bekerítve, nem lehetett látni az utcáról mi történik odabenn az udvarban. Az első zöreire az éberfigyelő özv. Gál József Burián Erzsébet, tudni vélte, mi történik odakünn s könnyen gyanította a suttogás és kardszortésból, hogy kit illet ez a korai vizit. De ő nem jött zavarba legkevésbé is; hirtelen felugrott ugyan az ágyból s a legnagyobb csendességben ment háza hátsó részében pihenő vendégéhez, hirt adandó a veszélyről. Há szolgálójának pedig meghagyta, hogy ki ne nyissa azonnal az ajtót, bármiként dörömböljenek is. A vendég ittlétéről pedig semmi tudomással ne bírjon és azonnal a gazdaasszonya által üresen hagyott ágyba feküdjék s azt saját magának valja. Ő pedig mint ha semmit se tudna, vendége ágyába helyezte el magát és az ott hagyott ruhákat mint ha tulajdonát akasztotta ruha-szekrényébe.

Mikor a ház minden része kutatókkal megtelt, nem volt többé feltalálható az, a kit kerestek. Eltűnt mint az árnyék. Pedig meg voltak győződve immár arról, hogy itt volt az éjjel is Noszlopy. Hogy hol és miként menekülhetett, erről fogalommal sem bírtak.

A szomszéd ház udvarára volt egy magasan álló szelelő kis ablak, a melyen csak is nagy gimnasztikai tehetséggel bíró vékony ember bujhatik ki. És Noszlopy ezen a lyukon menekült hajdon fővel meztelen. Pusztán csak ing és gatyában. A szomszédház udvarán künn háló oseléség rémülten és a nemes önfeláldozó hazaiban tolvajt vagy gyújtogatót vélték, iszonyú lármát csaptak. De mikor álmos szemüket kitérülgették és a vadász-szakasszal a szomszédból át mentek, akkorra Noszlopy barátom nálam beszélé el az esélyt, hogy lepték meg legmélyebb álmában az Isten ostorai.

Hogy ismét kisiklott kezeik közül a bizonyosnak hitt vad, nagyon elmergesítő őket. Kutatásaikat ezután még nagyobb buzgalommal teljesítették. De hiába volt minden erőlködésük, Kecskeméten ugyan hiában fáradoztak, ott ült ő nálam biztos menhelyen, szőlőkertem lombjai alatt, hol azonban éjjel és nappal nem szüntem meg örködni szabadsága fölött.

(Folytatása következik.)

Piaci árjegyzék.

1898. november hó 25-én.

Tiszta búza métermázsánként	9.50	król 10. —	krig.
Nétszer	8.40	"	8.80
Rozs	7.80	"	8. —
Árpa	6.10	"	6.40
Zab	5.30	"	5.60
Tengeri kecskeméti	4.80	"	5. —
" bányai új	4.30	"	4.40
Köles	5. —	"	5.50
Krumpli	1.20	"	1.40
Széna	1.60	"	1.80
Szalma	60	"	0.80
Szalonna kilója	64	"	0.80

Vasúti menetrend.

Ervényes 1898

okt. 1-től.

Budapest—Szeged.

Kecskemétről Budapestre			Budapestről Kecskemétre		
Vonat	Indulás	Érk.	Vonat	Indulás	Érk.
Sz. v. hajnal	3.47	7.15	Gy. v. reggel	8.15	10.08
Sz. v. reggel	—	—	Sz. v. reggel	8.30	11.29
Sz. v. reggel	7.25	11.05	Gy. v. d. u.	2.30	4.24
Gy. v. déj	11.33	1.25	Sz. v. d. u.	4.25	7.36
Sz. v. d. u.	3.40	6.50	Sz. v. este	7.00	10.28
Gy. v. d. u.	5.48	7.40	Sz. v. éjjel	10.35	1.56

Kecskemétről Szegedre			Szegedről Kecskemétre				
Sz. v.	hajnal	5.05	7.42	Sz. v.	éjjel	1.01	8.32
Gy. v.	d. e.	10.09	11.40	Sz. v.	hajnal	4.50	7.23
Sz. v.	d. e.	11.37	1.47	Gy. v.	d. e.	10.00	11.31
Gy. v.	d. u.	4.26	5.53	Sz. v. d. u.	1.14	3.30	
Sz. v.	este	7.38	10.15	Gy. v. d. u.	4.12	5.46	
Sz. v.	éjjel	10.37	1.00	Sz. v. d. u.	5.20	8.16	
Sz. v.	éjjel	2.02	4.20				

Czegledről Kecskemétre

Sz. v. hajnal 6.35 8.30

Kecskemét—Fülöpszállás.

Vegyesvonat		Vegyesvonat	
d. u.	este	reggel	délután
12.10	8. —	7. —	7.15
12.23	8.09	6.52	7.05
12.37	8.19	6.42	6.53
12.57	8.32	6.30	6.39
1.10	8.41	6.20	6.28
1.26	8.52	6.09	6.15
1.54	9.13	5.56	6. —
2.52	9.37	5.25	5.26
3.05	9.48	5.12	5.12
3.13	9.54	5.05	5.04
3.20	10. —	4.58	4.57

Kecskemét—Tisza-Ugh.

Vegyesvonat		Vegyesvonat	
d. e.	este	hajnal	d. u.
11.42	5.35	8.13	4.55
11.49	5.42	8.07	4.49
12.04	5.57	7.55	4.37
12.10	6.03	7.43	4.27
12.29	6.22	7.34	4.12
12.55	6.48	7.05	3.49
1.12	7.04	6.53	3.39
1.20	7.12	6.31	3.15

Felelős szerkesztő: **I. TÓTH ISTVÁN.**
 Szerkesztőtárs: **DR. NAGY MIHALY.**
 Laptulajdonos: **A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.**
 Kiadó: **TÓTH LÁSZLÓ.**

NYILT-TÉR.

E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztőség.
Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. *Privát-fogyasztóknak* postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordulttal küldenek, **Henneberg G. selyemgyárát** (cs. é. kir. udvari szállító) **Zürichben.**
 Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

HIRDETÉSEK.

Király Miklós

alkalmazás-tudakozó és közvetítő intézete
Resiczabányán.

— Iroda: Fő-útoza 136. szám. —

Ajánkozik német ajkú bonnék és oseléség stb. stb. közvetítésére.
 Tudakozásokhoz 50 kr. melléklendő levél-bélyegekbén.

* Az ország egész területére kiterjed. *

Szőlőtelepemről következő fajtiszta, háromszor permetezett, jól beérett, szoknányszerű

szőlővesszők

nagyobb mennyiségben eladó k: *Kadarka, Nagyburgundi, Mézesfűh, Juhfark, Olaszrizling, Zöldszőlvi, Chasselas blanc, Croquant, Schasselas-rouge és vogyes Muscat,* Ezer drb ára a borfajokból **3 frt,** a csemegefajokból **6 frt.**

Ugyanott 250 hectó kittingű minőségű 6- és 10- (kadarka, Burgundi, Riesling, sylván és kövidinka fajokból) eladó.

Megrendelések intézendők:

Koritsánszky János szőlészetéhez,
 356 Kecskeméten. 2-1

Kérje a **The Continental Bodega Company.**

olághírű spanyol és portugál borait

Sherry
 Portbor
 Malaga
 Madeira
 Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.
Saját fiók: *IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Genby Casinóval szemben*

A feltaláló dr. Meidinger tanár úr által kizárólag feljogosított gyár

MEIDINGER-KÁLYHÁK

készítésére **H. HEIM** cs. és kir. udvari szállító

Budapest, Thonet-udvar.
 Bécs, I., Kohlmarkt 7. — Prága, Hybnergasse 7.
 Szabadalmazva minden államban.
 — Első díjakkal kittingetve az összes kiállításokon. —
 Legelőnyösebb töltő és szellőző kályha.

Lakások, iskolák, irodák stb. számára a legegyszerűbb és legpompásabb kiállításban. Teljes szerinti hosszantartó égési tartam kokszt. 24 órai égési tartam kocszfűtővel. Több szobát egy kályhával lehet fűteni.

Waggon-kályhák.
 Heim-féle Meidinger-kályhák.

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

Övjük az utánzásoktól, miért is becses figyelmébe ajánljuk az itt feltüntetett védjegyet, mely a kályha ajszájának belső oldalán rá van forrasztva.

Heim-féle **H. ESTIA-KÁLYHÁK.**
 Heim-féle fűstemesztő kandalló.

A keménykövek teljes fűstemestésknának II. ártatlan égési tartam. A már meglevő kandalló-burkot felhasználható. Egy kandallóval több helyiséget lehet fűteni.

Heim-féle fűstemesztő Caloriferek.
 Minden rendszerű központi fűtések.

Szárító készülékek ipari és gazdasági célokra.
 Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Kályhánk csak akkor valódiak, ha azok budapesti vagy bécsi raktárainkból szerezettek be. 28718—17

7888—1898. P. szám.

Hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Kecskemét törvényhatóságának 1897. évi október 28-án tartott közgyűlésén 349. szám alatt hozott határozattal:

1. a kecskeméti 2225. sz. tjkben 558. hrsz. a. foglalt Bruckler Leonora, Schweiger Józsefné, Schweiger Nándor, Policzer Bernát és Farkas, Tormássy Ferecz s Löwy Gyula tulajdonát képező;

2. a kecskeméti 9347. sz. tjkönyvben 559. hrsz. a. Kóhn Gábor és neje Kóhn Lújza tulajdonát képező;

3. a kecskeméti 13495. sz. tjkönyvben 557. hrsz. a. Kovács Terézia Bóka Károlyné tulajdonát képező ingatlanoknak **kisajátítása** elhatározatán, azon határozata a m. kir. belügyminiszternek 3871/1898. sz. határozatával jóváhagyott.

A kisajátítási jogot a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 49644/l. 898. sz. határozatával engedélyezte. A kártalanítási összegre azonban az egyeszés létre nem jött, az 1881. 41. t.-cz. 46. §-ában foglaltakhoz képest a kártalanítási eljárás megindították s annak megkezdésére határozapil **1898. december 16-ik napjának** d. e. 9 órája, ezen kir. törvényszék 8-ik számú hivatali helyiségébe kitűztik.

A kártalanítási eljárás keresztülvitelével Kazinczy Lajos kir. trvszéki bíró bizatik meg. A kitűzött tárgyalási határrapra kisajátító Kecskemét th. város képviselőiben Zombory László főügyész, úgy az összeírásban megnevezett tulajdonosok, a távollevők részére Magyar Pál ügyvéd személyében kinevezett ügygondnok, úgy nemkülönbön mint jelzőlogos érdekeltek: özv. Kovács Sándorné Zabolai Rozália, özv. Büchler Mihályné szül. Schönfeld Lotti, Singer Salamon, Schönberger Adolf, Pataky Vilmos, Montag M. és fia czég, Grósz Zsigmond, Budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság felzetlen azzal idéztetnek, hogy elmaradásuk az érdemleges határozat meghozatalát gátolni nem fogja.

Kecskeméten, a kir. törvényszék polgári osztályának 1898. november 15-én tartott üléséből. 346 3—3

Kálmán,
tanácsjegyző.

Gall Ferencz,
elnök

Kitűnő ó-baraczkaszeszt,

mely a millemiumi kiállításon állami ezüst-éremmel lett kitűntetve s a mi kará csonyi ajándékul igen alkalmas, literenként **2 frt 50 krjával** (10 liter vételénél 10% engedménnyel) elárúsít:

Dékány Mihály. 339 3—2

7262—1898. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezenel közhírré tétetik, hogy *Kecskemét város községe* végrehajtatónak **Tasi József** elleni 119 frt 73 kr., 190 frt 77 kr., 119 frt 73 kr., 190 frt 77 kr., 190 frt 77 kr s jár. iránti végrehajtatási ügyében a kecskeméti 2144. sz. tjkben A+2445. hrsz. a. foglalt és Tasi József, úgy neje Varga Teréz nevén álló ház és udvar, a végtr. törv. 156. § alapján 35. sz. tjkben 520 frt becsárban, a p.-alpári 35. sz. tjkben A+38. hrsz. a. foglalt és egészen új Tasi József nevén álló 15 hold szántó tartozékaival 1537 frt becsárban álló **1898. december 29-én** d. e. 9 órakor mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Kecskemét város házánel megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték papírban, a kikiáltástl kezdhez bánatpénzül előre letenni.

Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1898. évi szeptember 12-én.

Kapy,

kir. tszéki bíró.

355 1—1

Kecskemét th. város r.-kapitányi hivatala, mint elsőfokú iparhatóságtól.

14713—1898.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-czik 169. §-a értelmében az elsőfokú iparhatóság mellé az önálló kereskedők és iparosokból évenként **20 iparhatósági megbízott** lévén választandó, a volt földmívelés ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter 52221—1895. sz. rendelete folytán a választó megejtését **folgó évi december 18-ik napján** az Ipartestület hivatalos helyiségében tűzöm ki.

A választás kezdetét veszi 1898. december hó 18-án d. u. 2 órakor s tart mindaddig, míg választó jelentkezik.

Választók mindazon kereskedők és iparosok, kiknek neve a választók névjegyzékében bent foglaltatik.

A választás szavazó lapokkal történik. Választhatók azon iparosok és kereskedők, kik legalább 10 frt III. osztályú kereseti adót fizetnek.

Kecskeméten, a rendőrkapitányi hivatal mint elsőfokú iparhatóságnál, 1898. december hó 2-án.

Szabó Mihály,

r.-kapitány.

357—1—1

Kecskemét és vidéke legolesőbb divatárú csarnoka.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani a *Nyirády-féle házban* újonnan nyilt

úri és nődivat-, rövidárú és diszmű üzletünket.

Az őszi és téli idényre raktárunkat oly dúsan felszereltük, hogy képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek megfelelni.

Raktárunkon dús választékban található:

Hölgyek részére: Elegáns blúzok, ingek, háló-köntösök, alsósoknyák, ingek és nadrágok, kötények, valódi fracia derékfűzők. Ruhadiszek: zsinórok, csipkék, rüschök, és szallagok, különösen kiemeljük világhírű *glacce-kesztyűnket*, mely felülmúlja az összes gyártmányokat, továbbá *fátyolok, kötőpamutok* és *himző-selymek* stb. stb.

Urak részére: Ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, Jéger-féle alsóruhák, sétatálcák, esőernyők, dohány- és szivartárczák, valódi tajtékpipák és szipkák.

Kizárólagos főraktár *komáromi szárból* stb.

Mivel tömegesebb látogatásért eszervez, maradtunk

teljes tisztelettel: **GRÓSZ és PÁRTOS.**

348 10—3

Elvünk: **A szolid és pontos kiszolgálás.**

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palozék az itt levő szalagpal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

Eddig föltűmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

DORSCH-májolaj

törvényesen védett csomagolásban

MAAGER VILMOS-tól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatl és rendeltetik mindama esetkénél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erőtlését, a test súlyának gyarapodását, a nedek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monárkia legtöbb gyógyszerüzletében.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál, **Nyirády László** és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monárkia részére:

MAAGER VILMOS, Bécs, Heumarkt 3. III/3. ker.

330

Utánzásokat a törvény üldözi.

24—5

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a helybeli pénzintézetek és iparvállalatok

részvényei

nálam mindenkor kaphatók és általában a legjobb árban vásároltatnak és pedig az **eddig gyakorlattól eltérve, közvetítési jutalék nélkül.**

Bleyer Adolf,

385 27—26

Nagykörösi-útea 22.

A kőbányai

Krály-Serfőző-Részvénytársaság
főraktára

ahol mindenkor kellőleg hűtött, legjobb minőségű hordós és palackos sör kapható.